

Tuatahi: kei te 3 o nga ra o Akuhata ka eke ai te rau tau o te taenga mai o Te Wiremu Karuwha ki Niu Tireni. Ko Te Wiremu he tangata i uru ki nga whawhai manua o te rau tau tawhito, ko ahau no nga manua o te rau tau hou. Tuarua: Ko ahau te mangai o te Kingi i tenei Tominiana. Ko tenei Karetī i whakaturia hei ako i nga tamariki o te iwi Maori ki nga matauranga, e tika ai ta ratou tu i waenganui i nga iwi a nga tau e takoto mai nei. E tino manaakitia ana e to tatou Kingi nga huarehuatatu ki nga Matauranga nunti.

E koa ana ahau i tenei ra mo tenei mahi a tatou hei whakapiki i te Matauranga o nga uri o te iwi Maori, ena o nga tamariki i rare i te mana o to tatou Kingi.

Ko tenei wahanga o te Karetī ka whakaarahia hei whakamahara mo nga tamariki o Te Aute i tuku i a ratou ki te mate i roto i nga pakanga ki te hoa riri. Kei te rangona nuitia te piripono o nga Maori o nga pakeha o Niu Tireni ki to tatou Kingi ki to tatea Emepaea. Ma te kohatu nei e whakamahara ki nga whakapaparanga a muri nei te toa me te maia o nga tamariki o Te Aute i roto i nga whakahaere o te pakanga.

Katahi ka huri iho ki nga tamariki o te Kura. "E ta ma, kia kaha ki te hapai i te ingoa o to koutou kura, ahakoa i nga huarahi o te matauranga ahakoa i nga huarahi takaro. Kia pono te maki ki te Atua kia pono ki te Kingi, kia pono ki to tatou Emepaea. I rote i a koutou takaro, i te whutupaoro, i te hoki, i te kirikiti, kaore he painga o te tamaiti e whakaaro ana ki a ia anake. Me whakaaro, ki nga hoa katoa i roto i te tiimi ka kaha ai te tiimi. Kia pera hoki koutou i roto i te Karetī nei. Whaia ko te honore mo te Kura katoa. Kia pera ano ina pakeketia koutou, whaia ko te honore me te kororia mo te iwi Maori katoa. Ko te tumanako kia nui nga tamariki o te iwi Maori e puta i roto i tenei kura, kia tika kia pono hoki a ratou mahi hei painga mo nga iwi a te wa e puta atu ai ratou ki nga whakahaere o te ao.

TE WIREMU KARUWHA.

He hurihangā rau tau 1823 ki 1923.

Wahi tuatoru.

I TE wahi tuarua o enei korero, i whakamaramatia nga raru-raru o te hunga tuatahi i tukuna mai hei hora i te taonga o te whakapono ki o tatou tipuna i te wa e noho puihi ana ratou. Erua nga mate o nga kai-kauwhau tuatahi--ko te kore pirangi o te Maori ki te whakarōngō ki nga kauwhau mo te whakapono, ko nga ririri me nga puhaehae kua kaha te tipu i waenganui i nga pakeha.

I te tau 1822 ka whakapangia a Te Wiremu hei Rikona. I muri tata iho i taua tau ano ka whakapangia hei Piriti. E whakarite ana mo te baere mai, ko te taenga atu o nga rongo o nga whawhai a Hongi. Ka mea te Komiti o te Hahi (C.M.S.)